

Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg
Christiansborg

Finansministeren

3. december 2009

Svar på Det Politisk-Økonomiske Udvalgs spørgsmål nr. 11 af 18.
november 2009 (Alm. del - § 7) stillet efter ønske fra Frank Aaen.

Spørgsmål:

Hvor mange års beskæftigelse skabes der ved anvendelse af 30 mia. kr., hvis midlerne bruges til:

- indkøb af højteknologisk udstyr fra danske virksomheder, f.eks. i industrier, der leverer udstyr til produktion af fly eller lignende
- anlægsprojekter som byggeri og renovering af offentlige institutioner som skoler og plejehjem
- ansættelse af mere personale inden for offentlig velfærd som ældrepleje, dagpasning af børn og undervisning i folkeskolen?

Svar:

Nye udgiftskrævende forslag skal ses i lyset af, at underskuddet på de offentlige finanser i forvejen i henhold til det seneste foreløbige skøn fra oktober skønnes at blive på omkring 90 mia. kr. i 2010. Derudover ligger både det offentlige forbrug og de offentlige investeringer på et højt niveau i disse år blandt andet som følge af, at den planlagte finanspolitik i forvejen er ekstraordinært lempelig i Danmark.

Det offentlige forbrug ventes således i 2009 og 2010 at udgøre den største andel af BNP nogensinde – også som andel af konjunkturrenset BNP.

Samtidig er der planlagt en historisk høj vækst i de offentlige investeringer i 2009 og 2010. De reale offentlige investeringer skønnes således at stige med godt 30 pct. fra 2008 til 2010. Ikke siden udbygningen af velfærdsstaten i 1960'erne har der været tocifrede vækstrater to år i træk. Med den planlagte vækst forventes investeringerne at stige til knap 2½ pct. af BNP i 2010, hvilket er det højeste niveau siden starten af 1980'erne.

Generelt kan det siges om de ønskede beregninger, at virkningen på den samlede beskæftigelse afhænger af beskæftigelsesindholdet korrigeret for afledte negative virkninger som følge af dårligere konkurrenceevne og højere rente mv. Samtidig gælder det, at der ikke kan ventes en permanent beskæftigelseseffekt, idet beskæftigelsen på sigt er bestemt af den demografiske udvikling og strukturerne på arbejdsmarkedet mv.

Anvendes 30 mia. kr. på offentlige investeringer som byggeri og renovering af offentlige institutioner svarer dette til en fordobling af de offentlige investeringer i forhold til niveauet i 2008. Som nævnt er der allerede planlagt en vækst i de offentlige investeringer på godt 30 pct. fra 2008 til 2010.

En standard modelberegning viser, at en midlertidig forhøjelse af de offentlige investeringer på 30 mia. kr. i ét år vil øge beskæftigelsen med 27.000 personer 1. år og med 12.000 personer i år 2, idet der ikke er taget hensyn til afledte virkninger på renten af svækkede offentlige finanser. Stigningen i beskæftigelsen medfører højere lønstigninger og dermed en forværring af konkurrenceevnen, således at eksporten falder, mens importen stiger. Den lavere nettoeksport medfører lavere beskæftigelse. Fra 4. år dominerer effekten fra lavere nettoeksport – og derfor bliver den samlede effekt på beskæftigelsen negativ herefter. Den lavere beskæftigelse fortsætter i en længere periode og er på op til 5.000 personer. De offentlige finanser svækkes permanent som følge af højere renteudgifter.

Anvendes 30 mia. kr. til ansættelse af mere personale inden for offentlige områder som ældrepleje, dagpasning af børn og undervisning i folkeskolen, svarer dette til en stigning i det offentlige forbrug på godt 6 pct. eller en stigning i det offentlige forbrug svarende til halvdelen af udgifterne til folkeskolen.

En standard modelberegning viser, at en midlertidig forhøjelse af den offentlige beskæftigelse på 30 mia. kr. (svarende til ca. 75.000 flere ansatte) i ét år vil øge den samlede beskæftigelse med 85.000 personer i første år og med ca. 6.000 personer i andet år, idet det lægges til grund, at de 75.000 ansatte afskediges igen i år 2. Også i denne modelberegning betyder lønstigninger og lavere nettoeksport, at den samlede effekt på beskæftigelsen er negativ fra år 4 med op til 10.000 personer. De offentlige finanser svækkes permanent. I beregningen indgår ikke negative afledte effekter som følge af, at det større offentlige underskud vil trække i retning af højere rente og dermed et lavere aktivitetsniveau. Som nævnt kan der ikke påregnes en permanent positiv effekt på den samlede beskæftigelse af højere offentlig beskæftigelse.

Anvendelse af 30 mia. kr. til indkøb af højteknologisk udstyr har en mindre direkte beskæftigelseseffekt i det omfang, der er tale om produkter med et lavt dansk beskæftigelsesindhold.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen